

رسم الخط نسخ و ثلث / خطاط حافظ صائم... [و دیگران].

تهران : برگ نو، ۱۳۹۳. ۷۹ ص.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا. ISBN: 978-600-7180-08-2

۱. ص. ع. به انگلیسی: Hat Omekleri. ۲. خطاط حافظ صائم، عزیز الزؤف، طاهر الملکی، حامد الامدی. الف. خوشنویسی. ب. خط نسخ. ج. خط ثلث.

۷۴۵/۶۱۹۹

۱۳۹۳ ۸۳ الف ۲۳/ف ۳۶۳۹ NK

۳۶۶۸۴۶۷

سازمان ملی ایران

انتشارات برگ نو

رسم الخط نسخ و ثلث

خطاط: حافظ صائم، عزیز الزؤف، طاهر الملکی، حامد الامدی

لیتوگرافی: نقش آفرین

چاپ اول: ۱۳۹۴، رنژ، بندر

تیراژ: ۴۰۰۰ نسخه

ناشر: انتشارات برگ نو

تهران: میدان انقلاب، خیابان وحید نظری، پلاک ۸۹، تلفن: ۶۶۹۵۶۱۷

www.yassavoli.com/ www.yassavolishop.com

info@yassavoli.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۸۰-۰۸-۲

حق چاپ محفوظ است

بها: ۳۵۰۰ تومان

پیشگفتار

خوشنویسی به معنای زیبا نوشتن است؛ ترکیبی است از زیبایی، سرعت و سهولت نگارش و خوانایی، آنگونه که بتواند به روند مراسلات، مکاتبات، امور دیوانی و تا حدودی انتقال دانش و اطلاعات سرعت و سهولت ببخشد.

در قرن سوم هجری قمری، خط ثلث با همه بصری خطوط منحنی تشکیل شد. این خط که از لحاظ قواعد و اصول، از دشوارترین، کامل‌ترین و زیباترین خطوط اسلامی است، از دیرباز برای نوشتن بناوی، پشت جلد و سرلوحه مرقعات استفاده می‌شده است. کاتبان بزرگ صفوی و عثمانی، این خط را به اوج تکامل رساندند. ظهور جمع‌کنیری از ثلث‌نویسان برجسته در حکومت عثمانی طی قرن‌های نهم تا چهاردهم هجری قمری و تعدد آثار به جا مانده از آنان که با ابداع شیوه‌های متنوع هنری نگارش ثلث همراه بود گویای چنین جایگاه ممتازی است.

خط نسخ (به معنی نسخه‌برداری یا کپی کردن) که در قرن سوم هجری قمری ابداع شد، در ابتدا همپایه خط کوفی بود و با هدف رفع نواقص و اشکالات آن شکل گرفت. ویژگی مهم خوشنویسی نسخ این بود که خواننده و نوشتن با آن بسیار ساده و روان بود.

بدون شک، زیبایی بصری در این خطوط مورد توجه خطاطان قرار گرفته بود، اما امری که گسترش صنعت چاپ و یکدستی و متحدالشکلی مکاتبات، این بُعد کاربردی و زیبایی‌شناسی خطاطی را تحت تأثیر قرار داده و موجب شده به‌هائ دیگر خطاطی که همان توجه به جنبه‌های هنری است اهمیت یابد.